

[Harald Nielsen.]

man skriver, at vi skal have toldfrihed for visse levende planter til Sverige og Portugal og sennepsfrø og visse frø til andre EFTA-lande. Det var jo dog rimeligt, at man, når man fremsætter lovforslaget, oplyser om, hvad det er for planter, og hvad det er for frø, ikke bare af hensyn til folketingets medlemmer, som jo nu selv må se at finde ud af, hvad det drejer sig om, men også af hensyn til pressen. Der kunne jo være pressefolk, der var interesseret i at oplyse, hvad det er for frø og planter, vi nu kan eksportere til disse lande, uden at der lægges told på, og jeg beder den højtærede minister oplyse os herom.

Men ellers har vi ingen indvendinger at gøre mod lovforslaget, som det foreligger.

Jørgen Jensen: Også jeg er velvilligt indstillet, positivt indstillet til lovforslaget, der ikke indeholder større problemer, men jeg kan godt tilslutte mig den milde kritik, som hr. Harald Nielsen kom med vedrørende bemærkningerne dertil. Det er efterhånden blevet således, at de ret mange ændringer til toldloven, vi bliver stillet over for, er lidet oplyst. Bemærkningerne indeholder så at sige intet mere end det, der allerede står i den pågældende paragraf. Det kan godt af og til føles som en mangel; man får slet ikke noget at vide om, hvor stor importen eller produktionen er på de enkelte områder, og andre relevante oplysninger kunne godt være på deres plads.

I denne forbindelse vil jeg gerne sige, at når ministrygningskabler foreslås gjort toldfri — det har jeg ikke noget imod, for det er forsvaret, der skal bruge kablerne — kan man spørge, om der er nogen mulighed for forveksling mellem disse ministrygningskabler og andre kabler, som er belagt med 10 pct.s told. Jeg vil gerne spørge finansministeren, om det ikke kunne være hensigtsmæssigt at klausulere denne toldfrihed vedrørende ministrygningskablerne derhen, at en sådan import specielt skulle foretages til forsvarsministeriet, og om en opklaring her ikke ville være på sin plads.

Som sagt, vi vil stille os velvilligt til lovforslagets gennemførelse, og jeg finder det rigtigt, at vi som sædvanlig får en kort udvalgsbehandling.

Kai Moltke: Jeg skal på mit partis vegne tilslutte mig lovforslaget. Det er jo en række relativt små, men ikke helt betydningsløse ændringer, der foreslås, og jeg kan nøjes med at sige, at en vis specificering selvfølgelig vil være at foretrække. Jeg tror dog ikke, jeg skal gå i enkeltheder her; det må være udvalgets opgave at uddybe de ting.

Iver Poulsen: Igen i fravær af min gruppes ordfører kan jeg tilsige min gruppes støtte til lovforslaget.

Finansministeren (Henry Grünbaum): Jeg takker for den velvillige modtagelse af lovforslaget og vil gerne sige, at det kan være rigtigt, som det er nævnt af hr. Harald Nielsen og hr. Jørgen Jensen, at der måske savnes nogle oplysninger enten i bemærkningerne eller i fremsættelsen. Men der er jo to hensyn at tage: dels at gøre det så kort som muligt — både ved en skriftlig fremsættelse og især ved en mundtlig fremsættelse i folketinget er man jo kommet ind på ikke at bruge for megen tid — dels at give så gode oplysninger som muligt, og undertiden strider disse hensyn mod hinanden. Det er muligt, at man her er gået for langt i retning af at gøre det kort, men jeg kan da love, at udvalget kan få alle de oplysninger, det vil have — og pressen også.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Thestrup): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om en kornordning for høstårene 1965-66 og 1966-67 [af Jens Chr. Christensen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 119) findes i tillæg A. sp. 1397, fremsættelsen i tidenden sp. 3457).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Jeg vil gerne til det foreliggende lovforslag sige, at jeg i og for sig ikke ønsker at gå ind i en drøftelse af enkelthederne, da regeringen ikke ønsker at medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Folketinget vedtog for kun ca. 9 måneder siden en ny kornlov, der skulle gælde for 2 år. Denne lov blev vedtaget med et meget stort flertal her i folketinget, og alene af den grund synes jeg ikke, at der på nuværende tidspunkt skulle være grund til at foretage ændringer.

Det nye i denne lov var, at man gik over til en fælles basispris for alt dansk korn, og så skulle den særlige brødkornsordning ophæves, men indmalingspligten bibeholdes. Ideen heri var bl. a. at finde en ordning, hvorved man sparer de store statsudgifter til brødkornsordningen, udgifter, der for en stor dels vedkommende ikke kom landbruget til gode, men gik til forskellige omkostninger, og som kompensation for brødkornsordningens bortfald på andet år gik vi med til dengang at forhøje basisprisen med 2 kr. for det sidste år, og tilskuddet til mindre jordbrugere blev sat op med 10 mill. kr.

De hidtidigt gældende brødkornsordninger har skabt en unormal stor dyrkning af rug og hvede her i landet. I 1964 havde vi 98.000 ha med hvede. I efteråret 1965 blev der kun sået 74.000 ha med hvede. Langt større var udsvinget med rug. I 1964 havde vi 83.000 ha med rug. I 1965 blev der kun sået 44.000 ha, altså næsten en halvering og et tal, der var mere normalt end det, vi var vant til i de forrige år, og et tal, der svarer langt bedre til det danske forbrug af rug. Da man nu er nede på 44.000 ha med rug, tror jeg, man har et passende areal og også et areal, der sikrer, at man får en ordentlig og en hæderlig pris for rugen.

Dertil kommer også, når man taler om, at man skal bibeholde brødkornsordningen af hensyn til landbrugets likviditetsvanskeligheder, at vi netop i denne tid her i folketinget arbejder med et lovforslag om belåning af salgsafgrøder, der tager sigte på at hjælpe de landmænd, der er økonomisk svagest. Regeringen har med de bestående landbrugslove vist, at den har fundet det

rigtigt at støtte landbruget i de år, da det har både strukturtilpasningsvanskeligheder og samtidig meget vanskelige markedsf forhold. Men jeg vil gerne advare imod, at man både på dette felt og på andre felter fastholder og udvider støtteforanstaltninger, der giver anledning til enten strukturforvridninger eller produktionsforvridninger, og det var netop det, den bestående brødkornsordning gjorde.

Dansk landbrug er stadig væk i den situation, at man skal sælge $\frac{2}{3}$ af produktionen, og det vil sikkert fortsat være tilfældet. Og når man skal sælge så stor en part af den danske landbrugsproduktion, så tror jeg ikke, vi har råd til at foretage foranstaltninger, der har et galt sigte. Skal der støttes økonomisk, bør det være produktiviteten, man støtter.

Vi behandlede for kort tid siden her i tinget lovforslaget om arbejderboliger på landet. Under dette lovforslags behandling sagde de konservatives ærede ordfører, hr. Juul Madsen, at når man én gang havde fået indført støtteforanstaltninger og restriktioner, var de svære at blive af med. Jeg ved ikke, om hr. Juul Madsen den dag alene tænkte på landarbejderboligloven, eller han samtidig tænkte på dette lovforslag.

Jeg vil gerne med disse få bemærkninger endnu en gang sige, at regeringen finder ingen anledning til at ændre kornloven på nuværende tidspunkt. Jeg tror, den har virket ganske udmærket, og det skal den også nok gøre den resterende del af perioden, og vi kan ikke gå med til på nuværende tidspunkt at ændre i den bestående kornlov.

Ordføreren for forslagsstillerne (Jens Chr. Christensen): Ja, jeg er jo ikke i den situation, at jeg kan takke ministeren for modtagelsen af det lovforslag, vi her har fremsat, for ministeren sagde klart, at på nuværende tidspunkt ønskede han og regeringen ikke at støtte det. Man kan måske så gå ud fra, at ministeren, når vi kommer til at arbejde med lovforslaget i et udvalg, vil være mere velvillig; det er da i hvert fald et håb, vi har lov til at nære.

Ministeren sagde, at da vi for knap 1 år siden i det høje ting gennemførte den nugældende kornordning, blev den gennemført med stort flertal. Det er selvfølgelig rigtigt. Den blev vedtaget med meget stort

[Jens Chr. Christensen.]

stemmetal, men der var bare den hage ved loven, at brødkornsordningen kun gjaldt for 1 år, men foderkornsordningen for 2 år. Vi bebudede klart fra vor side, at vi ønskede brødkornsordningen forlænget også for det kommende høstår, høståret 1966-67, og det er det, vi her har fremsat forslag om.

Vi har klart begrundet vort lovforslag i den fremsættelsestale, der fulgte det, idet vi har sagt, at dets fremsættelse skyldes hensynet til landbrugets likviditet. Alle ved, at landbrugets økonomiske forhold forringes år efter år. Udgifterne er stærkt stigende; indtægterne er nedadgående. Samtidig er mulighederne for optagelse af lån — i hvert fald til en rimelig rente — helt udelukket. Så godt som alle landbrugere — selvfølgelig først og fremmest de, der har høstpantebreve, men også alle andre — skal umiddelbart efter høst tilvejebringe kapital for at kunne afdrage på de regninger, som den enkelte landmand har fået i det forløbne år, regninger, som han ikke har haft mulighed for at betale, men skal have betalt, så snart høsten er bjærget i hus.

Regeringen har også erkendt denne situation for landbrugserhvervet, idet den jo har fremsat lovforslag om belåning af salgsafgrøder, det forslag, som ministeren for et øjeblik siden henviste til. Men som jeg også understregede, da vi for snart 14 dage siden havde det forslag til behandling, løser det jo slet ikke problemet, løser slet ikke de opgaver, det drejer sig om. Ordningen vil overhovedet ikke betyde noget for dem, der har høstpantebreve, og — som jeg også sagde ved den lejlighed — det er jo ikke større gæld, den enkelte landmand har brug for; det, han har brug for, er at kunne afhænde noget af sin produktion til fastsatte priser, at kunne afsætte en del af sin høst i takt med, at han får høsten bjærget. Det vil kunne opnås, hvis vort lovforslag gennemføres.

De brødkornspriser, som er foreslået i det foreliggende lovforslag, er helt på linje med de priser, vi har efter den nugældende ord-

ning. Det vil sige, at en forhøjelse af prisen for såvel rug som hvede på 2 kr. pr. hkg er den samme forhøjelse, som sker for basisprisen på foderkornet for høståret 1966-67. Skulle vi have foreslået en brødkornspris, forhøjet i takt med landbrugets almindelige udgiftsstigning, skulle prisen have været betydelig højere. Det har vi afstået fra. Vi ønsker ikke at animere til større avl af brødkorn end højest nødvendigt. Fra forslagsstillernes side har vi gennem årene, når vi har diskuteret kornordning, gang på gang peget på, at der må være et rimeligt forhold mellem prisen på brødkorn og den foreslåede basispris på foderkorn, og det har vi også taget hensyn til i det forslag, vi her behandler.

At vi i den nugældende kornordning såvel som i lovforslaget har ramt nogenlunde den rigtige pris, altså brødkornspris kontra basispris for foderkorn, viser arealtællingerne. Ministeren var selv inde på, hvad disse arealtællinger har vist gennem årene. For høståret 1966-67 har vi selvfølgelig kun oplysninger om de tilsåede arealer af brødkorn fra efteråret 1965, men disse oplysninger viser os, at i efteråret 1965 er der kun tilsået 48.000 ha med rug. Det er et fald i arealet på knap 50 pct. i forhold til sidste år, og det viser, at der er tilsået knap 25 pct. af det areal, der var tilsået i 1961-62. Dette viser, at vi har fået fuldkommen ret i det, vi gennem årene har peget på. Vi kan regne med, at med en nogenlunde normal høst — vi ved jo nok, at for landbruget ligger høsten altid lidt under middel — vil rughøsten knap kunne dække rugforbruget til brødkorn.

For hvedens vedkommende er det tilsåede areal i efteråret 1965 ca. 25 pct. mindre end det tilsåede areal året før. Regner vi med, at der vil blive tilsået samme areal med vårhvede som sidste år, og går vi også her ud fra en nogenlunde normal høst, vil der fremkomme en hvedeproduktion, der er knap 100.000 t større end det forventede forbrug. Jeg ved meget vel, at det er de ca. 100.000 t hvede, som vil bringe staten

[Jens Chr. Christensen.]

tab, men sætter vi tabet til 10 kr. pr. hkg, hvilket vel nok er i overkanten, vil statens tab blive under 10 mill. kr. Når vi ellers betragter de tab, staten har haft på de forskellige brødkornsordninger gennem årene, er de 10 mill. kr. et meget, meget lille tal. Hvis jeg husker rigtigt, var det dyreste år for staten vel nok en udgift for brødkornet på lidt over 100 mill. kr., så det er en brøkdæl i forhold til, hvad det har været tidligere; og i betragtning af, hvad det betyder for landbrugets likviditet, må disse penge siges at være givet godt ud.

Forslagstillerne er da helt indforstået med, at vi er nødt til at være beskedne i de forslag, vi fremsætter over for den nuværende regering. Men vi har dog et begrundet håb om, at når vi har været så beskedne, som tilfældet er med dette forslag, og når vi alle sammen kender de vanskeligheder, landbrugserhvervet er stedt i, skulle der være en mulighed for at finde frem til et resultat, så at landbrugserhvervet bliver tilgodeset på dette område; vi kan vist være enige om, at det kunne ikke ske med det forslag, som den høje regering fremsatte. Her har vi forsøgt at råde bod på regeringens forslag, og vi håber, at vi kan få vort lovforslag vedtaget.

Chr. Rasmussen: Efter den redegørelse, landbrugsministeren allerede har givet, har jeg som mit partis ordfører ikke mange bemærkninger at gøre til dette forslag.

Det forbavser mig noget, at det overhovedet er fremsat, efter at kornloven er vedtaget sidste år. Jeg tror, forslagsstillerne i høj grad overvurderer den økonomiske betydning for landbruget af en brødkornsordning. Vel har prisen været højere i de år, vi har haft en brødkornsordning, og man har kunnet aflevere korn og få en fast pris hjem, men det er alligevel kun et forholdsvist beskedent antal af landbrugere, der har haft nogen direkte økonomisk fordel af ordningen. Langt det største antal af landbrugerne opfodrer nu engang deres avl hjemme i bedrifterne, og vel har de haft mulighed for at få nogle kroner hjem, hvis de handlede lige umiddelbart efter høsten. De dårligst stillede, som man vel i første række tænkte på, måtte sælge om efteråret og derefter måske købe et lignende kvantum

hjem til bedriften af andre kornsorter året igennem, så de har næppe haft nogen økonomisk fordel af ordningen.

Nu kan det nok fremhæves, at en fast brødkornspris og en forhøjelse i forhold til den øvrige kornpris ikke betyder så overordentlig meget for brødprisen; det har været nævnt flere gange, når vi har drøftet dette spørgsmål, og det er naturligvis rigtigt, men en kendsgerning er det jo, at det har kostet det øvrige samfund slet ikke så få penge at have denne ordning, uden at vi egentlig er sikker på, at den har gavnet landbruget økonomisk særlig meget. Det er jo sådan, at brødkornsarealerne, som det allerede har været nævnt, har været stærkt stigende i de år, vi har haft denne ordning, og der har været noget beskæmmende ved, når man færdedes ude i vort skønne landbrugsland om sommeren ikke mindst i de egne af landet, hvor en masse af landbrugsjorden er overgået til de såkaldte bylandmænd, at se, hvordan denne brødkornsordning har været udnyttet i disse områder. Jeg færdes jo meget omkring i Københavns og Frederiksborg amt og i det hele taget den nordlige halvdel af Sjælland, og det er ikke ualmindeligt i disse år at se hele ejendomsarealer tilsæt med rug, simpelt hen fordi det er en billig og en let afgrøde at dyrke; den er ikke meget arbejdskrævende, og så har man kunnet rense ud, så snart man nåede efteråret. I visse kommuner har man på langt det største antal ejendomme kunnet se udelukkende eller praktisk taget udelukkende rugavl i de år, vi har haft denne brødkornsordning.

Skulle vi have en ordning med faste priser på en bestemt afgrøde, burde man i hvert tilfælde have fulgt den op med en areal- eller kvantumstegning, for i modsat fald er der ikke meget hold i det, og jeg er ikke sikker på, at man fra landbrugets side vil være meget interesseret i at få en sådan bunden ordning.

Jeg kan altså ikke på mit partis vegne give tilslutning til nogen særlig velvillig behandling. Ønsker man udvalgsbehandling, vil vi naturligvis deltage heri, men jeg kan ikke love mit partis støtte til gennemførelse af lovforslaget.

H. C. Toft: Allerede sidste folketingsår gav det konservative folkeparti udtryk for,

[H. C. Toft.]

at vi ønskede at bevare en brødkornsordning også for det kommende høstår. Vi stillede sammen med partiet venstre ændringsforslag herom ved kornlovens behandling. Ændringsforslagene blev nedstemt. Til tredje behandling stillede de konservative det ændringsforslag til kornlovsforslaget, at loven skulle tages op til revision i dette folketingsår med henblik på at genindføre en brødkornsordning i loven om en kornordning. Også dette ændringsforslag blev nedstemt.

Det er med dette som baggrund, vi er forslagsstillere sammen med partiet venstre om at genindføre en brødkornsordning i kornordningen. Vi har den opfattelse, at en brødkornsordning i væsentlig grad vil hjælpe mange landmænd i de vanskeligheder, de står i umiddelbart efter høst, hvor de skal fremskaffe kontante penge til betaling af de mange regninger. Forholdet er dette, at landmændene i løbet af et høstår ofte har arbejdet sig hen i en ret stor gæld, som de folk, gælden er stiftet hos, forventer bliver indfriet, når høsten er forbi. Det medfører et stort udbud af korn til salg og dermed en væsentlig nedsættelse af priserne, de frie priser, på kornmarkedet. Med den kornordning, vi har, vil det sige, at man ikke blot har et udbud af foderkorn, men også får et udbud af brødkorn, hvilket vil trykke priserne væsentligt længere ned, end hvad man ellers ville komme til at stå over for.

Det konservative folkeparti er klar over, at mange af de landmænd, der er i de største likviditetsvanskeligheder, er dem, der nødvendigvis må sælge umiddelbart efter høst. Vi ved godt, at vi sidste år fik gennemført en kornordning, som også det konservative folkeparti stemte for; men vi havde jo først stillet vore ændringsforslag. Vi vidste også, at landbrugsministeren ville fremsætte lovforslag om en belåningsordning — det behandlede vi jo her i folketinget for ca. 14 dage siden. Men jeg vil gerne sige til landbrugsministeren, at denne belåningsordning ganske vist kan hjælpe nogle af landmændene, men den er indrettet sådan, at man ikke kan låne mod pant i den del af avlen, som er nødvendig for at fodre den besætning, man har; man kan ikke give pant heri, og hvis der skal gøres udlæg, kan der ikke gøres udlæg i mere end den overskydende mængde

ud over det, der er nødvendigt til foder for den besætning, man har.

Der er jo mange landmænd — det er de fleste — der har besætning og omsætter avlen hjemme, og disse landmænd har altså ikke mulighed for at kunne udnytte landbrugsministerens belåningsordning. Hvis vi havde en brødkornsordning i kornordningen, havde man den mulighed at kunne sælge til den faste pris umiddelbart efter høst og kunne dermed sikre sig nogle midler til at betale regninger med.

Jeg mener derfor, at landbrugsministerens belåningsordning nok kan hjælpe dem, der har et landbrug, hvor man kun har planteavl og kun skal sælge salgsafgrøder, medens de landmænd — og det er de mange — der har besætning og omsætter avlen hjemme, ikke kan hjælpes af landbrugsministerens belåningsordning. Derfor vil jeg bede socialdemokratiet om at tage op til nøjere overvejelse, inden man afviser det lovforslag, vi her sammen med venstre har fremsat om en brødkornsordning, om man dog ikke også har noget at tilgodese de mange landmænd med, der står med besætningerne og altså ikke kan udnytte landbrugsministerens belåningsordning.

Man må jo heller ikke glemme, at den kreditstramning, som vi har, og som måske lempes lidt nu, i særlig grad gør det vanskeligt at få en belåningsordning som den, landbrugsministeren har foreslået, til at virke effektivt. De banker ude omkring i landet, som skal låne midlerne ud, er ofte de banker, der har de færreste midler til at låne ud af, og vi ved også, hvor dyre de penge er, der skal lånes. Derfor mener vi, at man, hvis man vil tilgodese også de landmænd, der omsætter deres avl i dyrisk produktion hjemme på ejendommene, og som er i likviditetsvanskeligheder, må lytte til vort forslag. Hr. Chr. Rasmussen var også inde på spørgsmålet om de landmænd, der omsætter avlen hjemme, og det er netop med henblik på hans udtalelser, jeg her fremsætter disse synspunkter.

Det har også været fremme, at det gennem årene har vist sig, at en brødkornsordning som den, vi har haft, har medvirket til, at der er blevet tilsæt så store arealer, at vi fik en produktion langt ud over, hvad der var brug for. Det er i alt fald ikke noget, man kan give hverken os eller partiet

[H. C. Toft.]

venstre skylden for, for det var jo dengang, man holdt basisprisen på foderkorn helt nede på 40 kr. og havde en brødkornspris på 49 kr. eller 47-48 kr. for rugens vedkommende, og det er da klart, at det måtte fremtvinge en stor interesse hos landmændene for at tilså store arealer med brødkorn. Vi fik jo efterhånden regeringen til at gå op til en basispris på 46 kr. og nu sidste år højere op endnu, således at der ikke er en stor forskel mellem den faste brødkornspris og basisprisen på foderkorn i sidste års kornordning. Det er det, der medvirker til, at arealet bliver mindre og avlen bliver mindre. Hvis regeringen på et tidligere tidspunkt havde lyttet til de forslag, som vi og venstre stillede, var man ikke kommet i den situation, som man var i, at brødkornsordningen kom til at koste de mange penge.

Det lovforslag, vi nu har fremsat, er et forslag, hvori brødkornsprisen er sat på niveau med eller endda lidt under basisprisen for foderkorn. Derfor vil en sådan ordning ikke animere til at tilså store arealer med brødkorn, som tidligere brødkornsordninger gjorde, og derfor vil den heller ikke komme til at koste staten så mange penge. Jeg tror, det simpelt hen er en nødvendighed, at vi i udvalget, som jeg regner med bliver nedsat vedrørende dette lovforslag, ser på spørgsmålet, samtidig med at vi behandler landbrugsministerens lovforslag om en belåningsordning. Man er simpelt hen nødt til, hvis man vil hjælpe dem, der omsætter deres egen avl hjemme på ejendommen — og dem er der mange af — og som også er i likviditetsvanskeligheder, at gennemføre det lovforslag, vi her sammen med venstre har fremsat.

Svend Haugaard: Når brødkornsordningen blev forlænget til at gælde i 1965-66, var det ud fra den betragtning, at på det tidspunkt var markerne med brødkorn tilsået, og så ville det være rimeligt at lade loven gælde til næste høst; men det radikale venstre gik imod en yderligere forlængelse, og det standpunkt ønsker vi at fastholde.

Vi er naturligvis forstående over for de økonomisk vanskeligt stillede, som kan være nødt til at sælge avlsafgrøder for at skaffe tilstrækkelig likvid kapital, men hertil har vi jo, som det er blevet fremhævet,

ordningen med høstpantebreve, og vi får nu ordningen med belåning af salgsafgrøder.

Hr. Jens Chr. Christensen og hr. H. C. Toft var ikke tilfredse; de mente ikke, det var tilstrækkeligt, og hr. H. C. Toft ville have, at det skulle være sådan, at man kunne hjælpe alle, også dem, som skulle omsætte egen avl i produktionen derhjemme. Jeg kan da dårligt tænke mig, at hr. H. C. Toft har tænkt sig en ordning, der går ud på, at man efter høst skal sælge det korn, som man har tænkt sig at omsætte hjemme, bare for at få likvid kapital i øjeblikket og så gradvis købe det tilbage igen. Det ville dog være en temmelig urimelig ordning.

Jeg synes, jeg kan trøste både hr. Jens Chr. Christensen og hr. H. C. Toft med, at netop fordi brødkornsordningen er bortfaldet, er der sket en regulering af brødkornsarealerne, således at der er kommet et rimeligt forhold mellem udbud og efterspørgsel. Det vil i høj grad medvirke til, at der ikke bliver så store sæsonudsving, som der hidtil har været, og dermed skulle altså denne side af sagen være i orden. Man ser, at rugarealet er faldet meget, meget stærkt, og vi hørte før, at selv hvedearealet ikke var væsentlig større, end hvad der svarer til dansk forbrug.

Jeg synes, det er helt, helt urimeligt, at man skulle sætte hele det store apparat i gang, som en brødkornsordning vil kræve, af hensyn til nogle ganske enkelte, som kan hjælpes på anden vis. I øvrigt er det en noget ejendommelig form for liberalisme, at man skal blande staten ind på områder, hvor det ikke er stærkt tiltrængt.

Forslagsstillerne har angivet et meget ædelt motiv; jeg må sige, jeg har visse fornemmelser af, at der er andre motiver end det angivne, som kan være hovedmotivet.

Den nye brødkornsordning med stigende priser vil betyde stigende arealer, den vil betyde stigende statsopkøb, og den vil betyde efter en tids forløb stigende statssalg med et meget betydeligt minus, og det ved vi jo at samfundet som helhed kommer til at betale, uden at landbruget får mere end den halve del af det; sådan var det ved de foregående kornordninger, og sådan vil det sikkert blive ved en ny.

Jeg synes, der har været tilstrækkeligt af den slags ordninger i verden; vi kritiserer dem meget ofte, og jeg mener, vi kritiserer

[Svend Haugaard.]

dem med rette. Det skulle da belære os om, at vi ikke selv skal vælge lignende ordninger undtagen i tilfælde, hvor det er helt uundgåeligt. Jeg mindes en beretning fra USA for nogle år siden om, at kartoffelprisen var blevet katastrofalt lav, og det bevirkede, at man besluttede, at nu skulle staten til at opkøbe kartofler. Man inddelte dem i 3 forskellige klasser, A, B og C, og staten købte naturligvis klasse A-kartoflerne op, den skulle have det bedste. Det bevirkede en så stærk prisstigning, at befolkningen gik over til fortrinsvis at købe B- og C-kartofler, og efter nogle måneders forløb solgte staten sit lager ud af A-kartofler til svineproduktion; dette bevirkede altså, at man lod befolkningen spise B- og C-kartofler, medens A-kartoflerne gik tilbage til grisene. Jeg kan ikke se, at der er ret megen rimelighed i den slags ordninger; og selv om den her foreslåede ikke er slet så grov, så minder den dog en lille smule om det.

Det radikale venstre vil altså afvise forslaget og især afvise den foreslåede stigning på de 2 kr. Vi mener i det hele taget ikke, der er nogen anledning til at fremme lovforslaget. Vi er naturligvis villige til, hvis man ønsker det, i et udvalg at lytte nærmere til nye, gode argumenter, men jeg må sige, at vi på forhånd tvivler på, at der kan fremføres sådanne argumenter, at vi er i stand til at lade os overbevise.

Morten Lange: Der er det besynderlige ved kornordninger, at de altid bliver gennemført for at regulere noget helt andet end det, de direkte sigter på. Vi har forstået på flere meget interessante udredninger, at kornordningen i virkeligheden er en ordning til regulering af svineproduktionen, og vi har endnu en gang fået at vide, at brødkornsordningen er en ordning, som skal sikre visse landmænd mulighed for et kontantsalg på et tidligt tidspunkt efter høst, således at de derigennem kan opnå en eller anden fordel. Det er dog besynderligt, at alle disse udmærkede formål skal nås over det stakkels korn.

Det er værd at bemærke, hvad angår kornordninger i al almindelighed, at Landøkonomisk Driftsbureaus undersøgelser har vist, at vi i de senere år har forskubbet vor kornavl i en sådan retning, at den har taget

for meget til i forhold til, hvad der sædskiftemæssigt er gunstigt. Jeg er ikke i tvivl om, at kornordningen har været en hovedårsag hertil. Vi bør alvorligt undersøge, om vi ikke er ved på den måde at fremme en uheldig økonomisk struktur i vort landbrug, som måske har været upåagtet af kornlovstilhængerne, og som jeg derfor benytter lejligheden til at fremdrage.

Med hensyn til brødkornsordninger — og vi behandler jo nu forslag om en ny fordyrende ordning — har man haft de sørgeligste erfaringer. Jeg tror, at af alle de ordninger, vi har haft inden for kornloven, er disse udmærkede handler med farvet korn o. s. v. nok nogen af dem, som man har haft mindst sympati for, og det har været socialistisk folkeparti en glæde midt i al sorgen over kornloven, at brødkornsordningen dog skulle høre op fra i år. Vi kan derfor på ingen måde tilslutte os den foreslåede lovændring med en brødkornsordning til formål.

Tværtimod er det vor opfattelse, at vi hurtigst muligt må se at få justeret forholdene på brødkornsområdet, så vi får skikkelige og fornuftige forhold også for forbrugerne. Det er på høje tid, at vi holder op med at have en indmalingspligt. Det kan ikke være rigtigt, at vi herhjemme skal betale en ekstrapris for at få en hvede til bagning, som er dårligere egnet end den hvede, man køber andetsteds. Situationen svarer i virkeligheden udmærket til det ABC-kartoffel eksempel, som hr. Svend Haugaard gav os. Det er ikke holdbart i en længere periode, at vi bruger et dansk og ikke fuldt så godt landbrugsprodukt, når vi kan skaffe os et udenlandsk til samme pris, samtidig med at vi kan tage andre dyrkninger op her i landet.

Kornordninger har vi fra vor side aldeles ingen sympati for, men brødkornsordninger som den foreslåede anser vi for at være den rene vederstyggelse. Vi bliver naturligvis nødt til at bære det, hvis der skal være en udvalgsbehandling af lovforslaget, men om velvilje kan der efter det, jeg har fremført her, naturligvis ikke være tale.

Bækgaard: Den 26. maj sidste år stemte de uafhængige for nogle af venstre og de konservative stillede ændringsforslag til kornlovsforslaget, som var identiske med det lovforslag, vi har til debat her. Ligesom

[Bækgaard.]

dengang kan vi nu støtte det foreslåede, idet udviklingen inden for brødkornsdyrkingen i det sidste år har styrket os i vort synspunkt. For som både landbrugsministeren og forslagsstillerne ganske rigtigt har gjort opmærksom på, er brødkornsarealerne skåret betydeligt ned, sådan at der ad åre kan blive tale om mangel på brødkorn.

Jeg vil også understrege, at såfremt der ingen brødkornsordning er, har de økonomisk svagt stillede avlere — og dem kan jeg forsikre for der er mange af — ingen mulighed for at opnå en nogenlunde pris umiddelbart efter høst, fordi udbuddet bliver stort bl. a. på grund af høstpantebreve og belåning. Nu har vi godt nok et lovforslag om belåning af salgsafgrøder til behandling her i tinget, og efter hvad jeg kan dømme, burde de to lovforslag sammenpasses, så landmændene fik mulighed for en jævn belåning over et længere tidsrum. Selv om landbrugsministeren ret stærkt afviste det her foreliggende lovforslag, henstiller jeg til ministeren alligevel at gå ind i en saglig og grundig drøftelse af de to lovforslag i sammenhæng.

Ordføreren for forslagsstillerne (Jens Chr. Christensen): Ja, vi må jo indrømme, at ud over støtten fra de uafhængige var det ikke megen støtte, forslagsstillerne fik til det foreliggende forslag.

Hr. Chr. Rasmussen mente, at det kun var et fåtal af landmænd, der ville få gavn af vort forslag, hvis det blev vedtaget. Det ligger vel sådan, at hvis der ikke kan afsættes brødkorn til en fastlagt pris, vil der umiddelbart efter høst fremkomme et stort udbud af foderkorn, og resultatet deraf vil blive, at prisen på foderkornet vil gå langt ned under den foreslåede basispris. På den måde vil det både direkte og indirekte få følger for masser af landmænd, hvis vi lader brødkornsordningen løbe ud med indeværende høstår.

Hr. Chr. Rasmussen mener, at den brødkornsordning, vi har haft, giver alt for store arealer tilsæt med brødkorn; men tallingerne viser jo netop — det er blevet nævnt en tre gange her fra talerstolen under denne sags behandling — at det areal, der tilsås med brødkorn, bliver mindre og mindre. Vi har fra venstres side mange, mange gange

gennem årene, lige fra vi begyndte med de forskellige kornordninger, peget på, at det måtte være rimeligt, at brødkornsprisen og en basispris på foderkorn så nogenlunde harmonerer med hinanden, for at vi ikke skal risikere at få alt for store arealer med brødkorn, som staten får tab på. Vi er på den rigtige vej: hvis der bliver rug nok af dansk oprindelse til vort forbrug for det kommende år, bliver der i alt fald ikke mere — man regner med, at der vil blive i underkanten — og for hvedens vedkommende vil der som nævnt blive 100.000 tons for meget, hvis vi får en normal høst. Det er også tænkeligt, at det nogenlunde kommer til at passe med det forbrug, vi har; så bliver statens udgift på denne ordning jo meget, meget minimal, og skulle der blive de 100.000 t for meget, vil ordningen antagelig komme til at koste staten mellem 8 og 10 mill. kr.

Adskillige ordførere har været inde på at henvise til den låneordning for salgsafgrøder, der nu er fremsat lovforslag om, og de har understreget — det gjorde jo i hvert fald hr. Svend Haugaard — at netop denne låneordning vil være tilstrækkelig til at sikre landmændenes likviditet. Vi ved i hvert fald, at den kan under ingen omstændigheder sikre likviditeten for dem, der har høstpantebreve; de kan ikke komme ind under ordningen, og den kan heller ikke komme til at gavne andre ret meget. Hvis den skal gavne andre, er det i hvert fald en forudsætning, at der kan optages lån i banker og sparekasser, og det ved vi ingenting om endnu; det kommer an på, hvad banker og sparekasser har af midler at stille til rådighed. Vi ved i hvert fald, at det bliver til en meget høj rente, og det er, som nævnt adskillige gange, jo ikke det, den enkelte landmand har brug for.

Hr. Svend Haugaard var også inde på spørgsmålet om sæsonudsving. Men de vil jo netop komme, hvis ikke vi får en ordning for vort brødkorn; så vil der ske det umiddelbart efter høst, at kornet vil vælte frem, og så bliver det til langt under basisprisen, det kan afsættes. Man kan sagtens henvise til, hvor tåbeligt det vil være for en landmand at sælge sit korn, hvis han senere skal købe korn igen til opfodring i besætningen, men der er desværre mange landmænd, der er nødt til at sælge deres

[Jens Chr. Christensen.]

korn umiddelbart efter høst og købe igen i løbet af fodringssæsonen. Derfor spiller det en rolle for disse landmænd, om de kan afhænde deres avl til en pris, der ligger i nærheden af basisprisen for foderkorn, eller hvis vi kan få gennemført en ny brødkornsordning, til fastlagte priser.

Vi ved, at når et erhverv er i vanskeligheder, er det altid de fattigste, det går ud over. Det vil også gå ud over den fattigste del af landbruget, hvis ikke der bliver grebet ind gennem en lovgivning. Jeg er da helt klar over — det var vi også inden vi fremsatte forslaget — at de venner, danske landmænd har her i folketinget, er let talt. Der er ikke en hel masse, der vil gå ind for landbruget, selv om det er småbeløb, det drejer sig om. Det har vi jo mærket gang på gang. Vi ved, at landbruget i disse år må modtage den ene jobpost efter den anden: det gælder afsætningen på de forskellige markeder, det gælder alle de vanskeligheder, der møder landbruget ude omkring, det gælder den prisstigning, som det øvrige samfund har haft held til at presse voldsomt i vejret i de senere år. Det gælder også den kreditstramning, der er blevet gennemført, som måske nok snart bliver lempet i nogen grad — men som i hvert fald kommer dansk landbrug til skade. Landbruget er det eneste erhverv, som ikke har haft mulighed for at presse sine priser i vejret, bortset fra de varer, der afsættes på det danske hjemmemarked, dér er prisen, som den skal være. Men de $\frac{2}{3}$ eller godt $\frac{2}{3}$ af produktionen, der afsættes ude omkring, møder subsidier, stillet til rådighed for de landmænd, dansk landbrug skal konkurrere med, møder toldforanstaltninger og markedsskranker, alt sammen noget, der gør, at dansk landbrug bliver ringere og ringere stillet.

En ordfører var inde på — jeg tror, det var hr. Morten Lange, der nævnte det — at man avler en dårlig hvede og bruger en dårlig hvede til en for høj pris, og det har jo selvfølgelig indflydelse på alle vore udgifter. Jeg må lige nævne, at selv om man forhøjede brødkornsprisen med 5 kr. pr. hkg, så betyder det kun 0,1 point i pristallet. Det er ikke fra landbrugets side, priserne bliver presset i vejret. Det er et meget beskedent ønske, vi har fremsat gennem dette

forslag, der tager sigte på at hjælpe landbrugerhvervet. Vi håber, at de forskellige partier vil være lidt anderledes indstillet, når vi nu kommer i gang med udvalgsarbejdet.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Det er rigtigt, som hr. Jens Chr. Christensen siger, at vi har et mere passende rugareal i år; men det beviser da netop, at det, vi lavede sidste år, var rigtigt. Hvis vi nu genindførte den gamle brødkornsordning, ville vi jo igen til næste år stå med dobbelt så stort et areal, som vi har brug for.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at når man har diskuteret ændringer i kornloven, har både hr. Jens Chr. Christensen og hr. H. C. Toft stort set kun talt om finansieringsforhold og finansieringsvanskeligheder. Det er nu min opfattelse, at en brødkornsordning, der koster staten meget store beløb, hvoraf landbruget kun får, skal vi sige en beskeden del, er en dyr måde at finansiere en brødkornsordning på; og jeg har stadig væk efter at have hørt de forskellige ordførere det syn på sagen, at min vurdering er rigtig, når jeg mener, at vi ved fælles basispris skal skabe basis for, at landmanden alene ud fra landbrugsmæssige forhold kan vurdere, hvad hans jord egner sig til dyrkning af; jeg tror, det må være det rigtige. Hvis det alene drejer sig om finansieringsvanskeligheder, må man finde på andre måder.

Må jeg i øvrigt sige til hr. H. C. Toft, der talte meget om konservative synspunkter, at jeg ikke er sikker på, at den stilling, man her har taget, netop tiltaler alle konservative; men den stærke tale om konservative synspunkter skulle måske dække over, at sidste år, da vi stemte om kornloven, var enigheden jo ikke alt for stor.

Må jeg igen minde om, at man helt undgår at nævne, at man som kompensation for brødkornsordningen jo får 2 kr. mere for alt kornet ved forhøjelse af basisprisen.

Nu er der talt så meget om finansieringsvanskeligheder; det blev der også talt om efter denne høst. Det blev stærkt fremhævet for mig, at det var ikke muligt at finansiere kornopkøb efter høst, og at man af den grund ville få meget lave kornpriser. Det holdt ikke stik. Den forhøjelse, der var på basisprisen, slog stort set igennem; der blev

[Landbrugsministeren.]

ikke alle de vanskeligheder, der var talt om.

Så lige til slut en enkelt bemærkning til hr. Jens Chr. Christensen, der mener, at landbrugets venner her i salen er let talt. Jeg ved ikke, hvilken vurdering der lægges til grund, men jeg ved, at vurderingen i alle tilfælde ikke kan bruges med henblik på kornloven. Den kornlov, vi vedtog sidste år, var absolut ikke landbrugsfjendtlig, og jeg synes, det er helt urimeligt og uberettiget at bruge den vending, at landbruget kun har få venner her i folketinget, netop når vi diskuterer kornlov.

Svend Haugaard: Hr. Jens Chr. Christensen sagde næsten grædende, at der i det danske folketing var meget få venner af det danske landbrug. Ja, der er i hvert tilfælde kun få venner af den lille udsøgte kreds, som har det sådan, at den skal have en række fordele på de mange producenters bekostning. Den kornordning, vi fik i fjor, betales i høj grad af dem, som hr. Jens Chr. Christensen her i dag har så forfærdelig ondt af, nemlig dem, der omsætter deres avl i egen bedrift.

Nu talte hr. Jens Chr. Christensen om sæsonsvingninger, om at man sælger sit korn og så gradvis køber det tilbage igen. Jeg sagde før, at det var en meget dyr og en lidt meningsløs ordning, men det bliver jo sagt, at den er nødvendig, fordi man er i likviditetsvanskeligheder. Jeg er da klar over, at der er en hel del, som sælger deres korn lige efter høst, og det er jo fremmet noget af, at man i dag i højere grad end før ikke bruger den rene kornvare i produktionen, men i høj grad bruger den som iblanding; så falder man for fristelsen og afleverer sit korn, og så køber man det tilbage som forskellige former af blandinger. Men hvis man vil hjælpe på det punkt — og det er muligt, at der nok er grund til at se på det — var det da bedre, om man støttede muligheden for, at man gennem grovvareforretninger kunne aflevere sit korn om efteråret, og så, efterhånden som det iblandes, tage det tilbage igen; og hvis det er nødvendigt med en vis långivning over for sådanne grovvareforretninger, er det da i hvert fald et spørgsmål, som vi kan se på. Det vil være væsentligt fornuftigere end forslaget her.

H. C. Toft: Jeg tager ordet i anledning af, at landbrugsministeren gav udtryk for, at det konservative folkeparti ikke var enig om sidste års kornordning. Der tager den højtærede landbrugsminister ganske fejl. Vi stillede sammen med partiet venstre ændringsforslag til kornlovsforslagets anden behandling gående ud på, at man skulle bevare brødkornsordningen i år. Vi stillede alene, det konservative folkeparti alene, et ændringsforslag til tredje behandling; hvorefter loven skulle tages op til revision i denne folketingsssamling med henblik på at få en brødkornsordning i år; det var motiveret med, at vi mente, det var forkert, at brødkornsordningen faldt væk. Derfor må det bero på en erindringsforskydning hos landbrugsministeren, når han er kommet til den opfattelse.

Når landbrugsministeren så tilmed i dag og for anden gang går på talerstolen og argumenterer med, at man har haft nogle brødkornsordninger, der har betydet, at alt for store arealer er blevet tilsæt med brødkorn, og at det har været dyrt for staten, synes jeg nu ærlig talt, at landbrugsministeren slår sit eget parti i hovedet, for hvis landbrugsministeren og socialdemokratiet havde fulgt de synspunkter, som vi har forfægtet, og for år tilbage havde hævet basisprisen for foderkorn op på niveau med brødkornsprisen, havde man jo ikke stået i den misere, at man havde fået de store arealer tilsæt med brødkorn, hvad jo har kostet staten så mange penge.

Det lovforslag, som vi her sammen med venstre har fremsat, med en brødkornspris, der er nogenlunde på niveau med basisprisen på foderkorn, og hvor man har garanti for, at man kan komme af med brødkorn til de foreslåede priser, betyder ikke en animering til tilsåning af store arealer, fordi forskellen i prisen ikke er så stor. Derfor vil jeg gerne yderligere sige, at hvis man ikke følger vore synspunkter om at gennemføre en brødkornsordning, får man også i forhold til sidste år, hvor kornpriserne, som landbrugsministeren siger, nogenlunde fulgte den basispris, der var sat, efter den næste høst, altså høsten i 1966, ikke alene et udbud af foderkorn, men man får også et stort udbud af brødkorn. Det vil sige, at det samlede udbud bliver større, og det vil igen sige, at prisen bliver

[H. C. Toft.]

yderligere trykket, således at man ikke kommer op på niveau med basisprisen.

Derfor anmoder jeg endnu en gang landbrugsministeren og socialdemokratiet om at se med større velvilje på det lovforslag, der her er fremsat, og jeg håber, at vi under udvalgsbehandlingen kan nå frem til, at også socialdemokratiet får velvilje over for det, for hvis man ikke gør det, bliver det vanskeligt for mange, også de mange mindre landbrugere, som landbrugsministeren måske tror kan benytte hans belåningsordning. De mange mindre landbrugere, der omsætter hele avlen hjemme, kan nemlig ikke udnytte landbrugsministerens belåningsordning, men hvis de derimod har et areal med rug eller hvede og vi har en brødkornsordning, så kan de efter høsten fremskaffe likvide midler.

Jeg vil gerne sige til hr. Svend Haugaard, at dette lovforslag ikke er en opfordring til, at landmændene skal sælge deres korn umiddelbart efter høst, men det er en hjælp til de landmænd, der er sådan stillet, at de for at skaffe penge er nødt til at sælge deres brødkorn lige efter høst. Hr. Svend Haugaard har været forstander — og er det måske endnu — for en landbrugsskole, endda for en husmandsskole, hvor man samler elever, der kommer fra hjem, som ofte omsætter deres avl fra marken hjemme på gården, i en dyrisk produktion. De landmænd, som vi gerne vil hjælpe med den ordning, som vi sammen med venstre har foreslået, er landmænd, som også besøger hr. Svend Haugaards skole, det er landmænd, hvis forældre ofte er i den vanskelige situation, som jeg her har omtalt, og derfor håber jeg, at hr. Svend Haugaard vil forandre sin indstilling, inden vi kommer til anden behandling her i folketingssalen.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (*Jens Chr. Christensen*): Ministeren var meget glad ved, at den kornordning, vi lavede sidste år,

har vist sig at være rigtig. Det er jo, kan man godt sige, på sin vis at sige tak til de forslag, som vi fra vor side har stillet adskillige gange, og de henvisninger, vi har bragt frem under udvalgsarbejdet. Det varede mange år, inden den nuværende regering — det var ikke den nuværende landbrugsminister, men den regering, hvorfra vi har haft de forskellige kornordninger — fandt frem til, at det var vist egentlig fornuftigt, hvad man fra oppositionens side henviste til med hensyn til kornordningen.

Kornloven er ikke landbofjendtlig, siger ministeren. Jeg har heller aldrig sagt, at kornloven var landbofjendtlig, men kornloven som sådan koster jo ikke staten store penge i år. Ministeren mener, at hvis man nu gennemfører det lovforslag, vi her har fremsat, vil der blive meget større arealer tilsået med brødkorn. Men de arealer med brødkorn, der kommer frem, og som den lov, vi foreslår, vil få gyldighed for, er jo nu tilsået. Og har vi en basispris for foderkorn gældende for 2 år, er det vanskeligt at forstå, at så skal ordningen for brødkorn kun gælde for et år, og så springer vi over. Men det er altid lettest at springe over, hvor gærdet er lavest, og det har altid været lettest at gøre det sådan, at landbruget må man skubbe fra sig i så vid udstrækning som muligt.

For mig at se har hr. Svend Haugaard ikke forstået ret meget af det, det drejer sig om. Hr. Svend Haugaard mener, at lovforslaget er helt tåbeligt, og han mener også, at ordningen ville animere til, at den enkelte landmand sælger sit korn efter høsten og køber igen i løbet af sæsonen. Jeg har nævnt det her fra talerstolen under denne sag, at der er masser af landmænd, der er tvunget af omstændighederne til at sælge deres korn umiddelbart efter høst. Det er den fattigste del af landmændene, der er i denne situation, og det er dem, vi vil forsøge at hjælpe med vort forslag, men det vil hr. Svend Haugaard ikke være med til.

Nu ved jeg meget vel, at selve foderkornsordningen ikke hører ind under dette

[Jens Chr. Christensen.]

forslag, men da hr. Svend Haugaard jo har bevæget sig så langt væk fra brødkorn, at han er kommet til USA-kartofler, vil det vel være rimeligt også at nævne, at når man er inde på spørgsmålet om, hvem kornordningerne gavner, er det næsten altid underforstået fra hr. Svend Haugaards side, at kornordningen betales af de små landbrug, medens det er det store landbrug, der har høstet fordel deraf. Sagen er jo den — og det har vi tydeligt fået gjort op under udvalgsarbejdet tidligere — at de små landbrugere får større beløb udbetalt gennem kornfonden, end den højere kornpris koster dem. Det er til gavn for hele det danske landbrug, at man har disse kornordninger.

(Kort bemærkning).

Svend Haugard: Jeg vil lige til hr. Jens Chr. Christensen sige, at jeg ikke har påstået, at dette forslag animerede til at sælge ved høst og så senere købe tilbage; jeg har bare sagt, at hvis man gør sådan — og jeg er klar over, at det gør man i en del tilfælde — er det ikke nogen særlig fornuftig ordning. Den foreslåede ordning hjælper jo ikke herimod, og så må vi altså se at finde andre ordninger, som er væsentligt fornuftigere end denne meget dyre ordning med at sælge ved høst og købe op igen.

Når hr. H. C. Toft siger, at jeg er forstander for en husmandsskole, så er det jo rigtigt, og det er også rigtigt, at jeg har en forholdsvis god kontakt med vore tidligere elever og ret ofte har lejlighed til at besøge dem, tale med dem og se, at disse familiebrugere gennemgående er særdeles tilfredse mennesker — vel nok nogle af de mest tilfredse her i vort samfund. De knurrer lidt over, at de skal betale de større afgifter efter den nye kornordning, men de bærer byrden forholdsvis pænt, indtil man så kommer og siger til dem: I er urentable, det er jer, der skal nedlægges, og I duer ikke til at være fremtidens landmænd. Så begynder de at blive gale, og det er den situation, der altså nu er ved at opstå. Det er ikke dem, der hjælpes af denne ordning, for det er ikke dem, der sælger brødkorn og køber foderkorn i stedet; det er en helt anden gruppe. Jeg er fuld-

kommen overbevist om, at en række familiebrug som netop dem, jeg har kontakt med igennem husmandsskolen, ikke er spor interesserede i denne ordning, men tværtimod er interesserede i at få en anden form for kornordning i det hele taget.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Jeg skal ikke forlænge diskussionen meget; men der er lige et par bemærkninger, jeg gerne vil gøre.

Hr. Jens Chr. Christensen hævder, at det var hensynsløst over for landbruget, at man ikke vedtog en 2-årig brødkornsordning. Nej, det var tværtimod en hensynfuldhed over for landbruget, for da man diskuterede den nye kornlov, tog man det hensyn, at de landmænd, der havde sået i forventning om, at der nok alligevel ville komme en brødkornsordning, ville man komme til hjælp, sådan at de fik den det første år. På andet år kunne de så få anledning til frit at vurdere, hvad de ville så i deres marker. Der var slet ikke tale om hensynsløshed, tværtimod om et vist hensyn over for landbruget.

I øvrigt synes jeg, det er ganske ejendommeligt at høre hr. H. C. Toft på sit partis vegne udtale så megen frygt for kaos på det fremtidige kornmarked. Jeg har gjort opmærksom på, at kaos udeblev efter dette års høst, og jeg tror ikke på, at det, at man giver landbruget friere mulighed for at vurdere, hvad der skal dyrkes på markerne, og laver ensartede kornpriser — altså indfører friere og lettere forhold for landbruget — fremover giver vanskeligheder og kaos for de danske landmænd, tværtimod.

Carl Petersen: Nu har jeg siddet og lyttet til den forhandling, der er ført om dette lovforslag, og jeg synes, at argumentationen ligesom er kørt noget uden om det egentlige. Det egentlige må vel i grunden være, om den lovgivning, vi har, og som man nu vil prøve at ændre for det kommende år, i virkeligheden har opfyldt den mission, man i sin tid gav den for.

Ved tidligere behandlinger, hvor jeg har været ordfører, har jeg gjort opmærksom på, at for mig at se var det farligste, at den gav en forvriddning i selve produktionsapparatet, idet man ganske naturligt ville

[Carl Petersen.]

gå hen og avle rug og hvede i stedet for de produkter, der egentlig passede til bonitet og arealer. Det fik jeg ret i.

Det næste problem er, hvad en sådan ordning koster. Og er den bekostning, staten har, en hjælp til landbruget, som står i passende forhold til det, der ydes? Jeg har en statistik her for det sidste høstår, som jeg lige har fået. Det viser sig, at man har afleveret 406.000 t hvede, og der er et overskud, der går tilbage, på 214.000 t. Det vil altså sige, at man stort set har avlet det dobbelte af det, man virkelig havde brug for. Nu skal hertil selvfølgelig siges, at man for hvedens, men ikke for rugens vedkommende, hele året har haft 100 pct. indmaling, og det vil forrykke dette tal noget. Af rug er der høstet 228.000 t, og der har været et overskud på 113.000 t, omtrent halvdelen.

Denne ordning har foruden at bevirke, at brødpriserne selvfølgelig har været højere, kostet staten 57.776.000 kr. Så kan man begynde at skyde på eller regne ud, hvor meget landmanden har fået af disse penge. Jeg har ingen reelle tal; man jeg skyder ikke helt forkert, når jeg siger, at det er imellem 20 og 30 mill. kr., landbruget har fået af disse 57 mill. kr., og så synes jeg nok, man kan sætte et spørgsmålstegn ved, om der er så forfærdelig meget ved at oprettholde den slags ordninger.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Jens Chr. Christensen): I anledning af, at hr. Carl Petersen nu blander sig i diskussionen og stiller det spørgsmål, om ordningen har virket, vil jeg svare, at den har virket. Vi stiller jo forslag om, at den skal forlænges i et år, netop fordi den har virket, og netop fordi vi har fået priserne sat i et rimeligt forhold til hinanden. Det skal vi hverken takke hr. Carl Petersen eller andre socialdemokrater for; vi har peget på gang efter gang, at skulle vi billiggøre ordningen, skulle basisprisen for foderkorn stå i et rimeligt forhold til prisen på brødkorn.

(Kort bemærkning).

H. C. Toft: Jeg vil gerne sige til hr. Carl Petersen, der nu slår sig for brystet og

siger, at han fik ret med hensyn til kornordningen, hvilken virkning den ville få, hvor meget den ville koste staten, og hvor store arealer der ville blive tilsået: at det samme synspunkt har vi forfægtet her i Folketinget gennem mange år. Men det, der har manglet, har været at få socialdemokratiets tilslutning til at sætte basisprisen for foderkorn højere op. Var det sket, havde der ikke været tilsået så store arealer, og så havde det ikke kostet staten så mange penge — men det skal ikke bebrejdes os; det skal bebrejdes socialdemokratiet, at det har været sådan.

Hr. Carl Petersen siger nu, at staten sidste år havde et tab på kornordningen på 57 mill. kr., og at der var tilsået et areal af hvede, der var dobbelt så stort som det, der var anvendelse for. Ja men det var jo på baggrund af den kornordning, vi havde, da vi havde en basispris på 46 kr. og en højere brødkornspris. Det, der virker på arealerne i år, er kornordningen for næste år. Hr. Carl Petersen siger, at det har kostet så og så meget; men det har det gjort, fordi man ikke fra socialdemokratiets og regeringens side fulgte vore synspunkter. Havde man gjort det, havde arealerne ikke været så store og tabet ikke så stort, og så kunne hr. Carl Petersen på et meget tidligere tidspunkt have påvist, at han fik ret, på samme måde som det konservative folkeparti har fået det.

Carl Petersen: Der er vist ikke megen mening i at stå og diskutere, hvorvidt hr. H. C. Tofts betragtninger er rigtige eller ikke. Det er altså en tro, hr. H. C. Toft har. Jeg siger, den er forkert. Det er det eneste, vi kan få ud af det — ganske simpelt. Det, jeg har sagt, er belagt med tal, det er kendsgerninger. Det, hr. H. C. Toft har stået her og sagt, er noget, han tror. Det er noget, han mener han kan sigé andre mennesker, fordi han tror det. Det er bare ikke rigtigt. Det er den eneste fejl, der ligger i det.

Må jeg så sige én ting til, når man taler om arealerne. Er de tilsæede arealer i efteråret mindre? Ja, det er de. Hvorfor? Fordi vejrliget i efteråret var således, at landmanden ikke kunne komme til at så. Man kan imidlertid være ganske overbevist om, at hvis dette lovforslag vedtages, har vi

[Carl Petersen.]

igen alt for store arealer tilsået næste år. Det er lige så sikkert som amen i kirken.

Baunsgaard: Jeg har med interesse fulgt denne debat, og den form, man har anlagt fra venstres og de konservatives side, har gjort, at jeg ikke er i stand til at tie stille over for den argumentation, der er ført frem.

Jeg synes helt oprigtigt, at det ikke alene er bittert, men urimeligt at skulle sidde og høre på en argumentation fra de ærede medlemmer hr. Jens Chr. Christensen og hr. H. C. Toft om, at landbruget ikke har mange venner her, når man ret betænker, hvad det er for en sag, der er til behandling.

Sidste år vedtog folkettingen en kornlov, som vi jo er nogle stykker, der har forstået at specielt venstre og det konservative folkeparti og med beklagelse også i et vist omfang socialdemokratiet har fundet ud af skulle være en fordel for landbruget. Hvilken del af landbruget? Ikke den del af landbruget, som de ærede medlemmer så stærkt ønsker at tale til, nemlig den del af landbruget, som producerer det, der er dansk landbrugs væsentligste indsats: hele den forædlede produktion. Her har man gjort sig til talsmand for en politik, der fordyrer det produktionsmiddel, som er nødvendigt, for at dansk landbrug kan eksistere. Det er den landbrugspolitik, de, der kalder sig landbrugets venner, har gjort sig til talsmand for. For at gavne de meget få og meget store har man ramt de mange, og så siger man nu — og jeg forstår godt taktikken — at det, vi andre gør, er i særlig grad at tale for husmændene. Jeg har ikke spor imod at vedstå mig, at jeg i denne sag meget gerne vil tale for husmændene. På baggrund af at man har gavnet det store landbrug med en høj kornpris og fordyret produktionsvilkårene for husmændene, har man nemlig dernæst rejst en stemning i dette land om, at det er det lille landbrug, der ikke kan klare sig. Det er det mest — hvis forretningsordenen tillod det, ville jeg sige hykleriske, jeg kender. Det tillader den dog ikke, så må jeg sige: jeg har sjældent været vidne til en kraftigere vildførelse af den offentlige mening her i landet, end dette er udtryk for.

Og når man så kommer til brødkornsordningen, hvad er det så man gør? Man

begrundede sidste år behovet for en højere foderkornspris med, at man skulle skabe et bedre forhold mellem brødkorn og foderkorn. Når man så har fået denne højere foderkornspris, kommer man igen og vil have en fortsættelse af den brødkornsordning, der skulle ophæves i kraft af det andet, man har villet bilde offentligheden ind var til gavn for det producerende danske landbrug. Jeg beklager at måtte sige, at det er en vildførelse ikke alene af mange landbrugere, men specielt af den offentlige mening her i landet, som ikke tjener til ære.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Jens Chr. Christensen): Det er jo lidt urimeligt, at der kun kan svares i form af en kort bemærkning efter et så langt indlæg, som det, der nu kom fra hr. Baunsgaards side.

Hr. Baunsgaard taler om vildførelse. Er der noget, der vil kunne vildføre, er det i hvert fald den tale, som hr. Baunsgaard holdt her. Det var vildførelse. Det var en fordrejning af kendsgerningerne. Det, der er sandheden om de landbrugsordninger, der er gennemført — også kornordningen — er, at det er ordninger, som skulle gavne og har gavnet hele det samlede landbrug.

Man har endvidere været fortørnet over, at jeg har sagt, at landbruget ikke har mange venner. Man har slået sig til ridder på, at de ordninger, der er blevet gennemført af hensyn til landbruget, har været så beklagelige, så store og gode. Sandheden er jo da, når vi ser bort fra kornordningerne og hjemmemarkedspriser — og hr. Baunsgaard vil vel ikke sige, at disse hjemmemarkedspriser er noget, man giver eller forærer landbruget — at landbruget i støtte i de senere år har fået 310 mill. kr. om året. Samtidig opkræver man 320 mill. kr. i ejendomsskatter hos landbruget, så forskellen er ikke særlig stor, og den gavn, man har ydet landbruget er heller ikke særlig stor. Man har ønsket en kornordning — og det har været et ønske inden for det samlede landbrug, selv om man vist ikke har haft den samme opfattelse, og sandheden om den kornordning, vi har, er jo, at den skulle hindre, at vi fik for stor en svineproduktion. Det har den hjulpet med til. Den skulle også hindre, at det var et enkelt udsnit af landbruget,

[Jens Chr. Christensen.]

der kom til at betale for kornordningen. Det har også været tilfældet, idet de små landbrug, som køber korn, får penge udbetalt af kornfonden, så gennemsnitslandbruget trods alt alligevel har haft fortjeneste.

Landbrugsministeren (*Chr. Thomsen*): I anledning af de stærke ord, hr. Baunsgaard brugte, bliver jeg faktisk nødt til at sige, at førhen betalte staten 30 mill. kr. til kornpuljen. For indeværende år er det øget til 40 mill. kr. og for næste kornår til 50 mill. kr. Jeg tror, at man ved den forhøjelse fra 30 mill. til 40 mill. og fra 40 mill. til 50 mill. kr. har forhøjet beløbet ganske svarende til forhøjelsen i basisprisen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (*Thestrup*): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændringer i færdselsloven

og

forslag til færdselslov for Grønland.

Valgt blev: *Boye Hansen, Horn, Erhard Jakobsen, Waldemar Laurson, Otto Mørch, Helge Nielsen, Axel Ivan Pedersen, Karl Max Rasmussen, Per Møller, Enggaard, Holmberg, Johan Philipsen, Marie Antoinette von Lowzow, Adolph Sørensen, Mads Eg Damgaard, Else-Merete Ross og Arne Larsen.*

Anden næstformand (*Thestrup*): Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om indskud på kapitalbindingskonti,

forslag til lov om ændring i lov om sømandsskat og

forslag til lov om ændring i lov om oprettelse af en landsskatteret og om tilsynet med skatteligningen m. v.

I skrivelse af dags dato meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om søfartsuddannelse,

forslag til lov om ændringer i lov om skibes bemanding,

forslag til lov om søfartens fællesråd,

forslag til lov om ændringer i søloven og forsag til lov om ændringer i lov om måling af skibe.

I skrivelse af dags dato meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning angående et af den internationale arbejdskonference i Genève i 1958 vedtaget udkast til konvention angående søfolks nationale identitetspapirer.

I skrivelse af dags dato meddeler indenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget. (Valgkredsfortegnelsen).

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Finansministeren (*Henry Grünbaum*): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om indskud på kapitalbindingskonti.

Reglerne om indskud på kapitalbindingskonti findes for tiden i renteforsikringslovens afsnit II. De blev senest ændret i sidste folketingssamling, hvor der blev åbnet adgang til at oprette kapitalbindingskonti ved indskud af obligationer.

I forbindelse hermed rejste folketingsudvalget spørgsmålet om også at åbne adgang til at etablere kapitalbindingskonti ved indskud i investeringsforeninger. Da disse foreninger frembyder en betydelig lighed med de penge- og låneinstitutter, som man efter de gældende regler kan oprette kapitalbindingskonti i, har regeringen fundet det rimeligt, at også investeringsforeningerne kommer ind under kapitalbindingsordnin-